

Nr 429

Av herrar **Wedén** och **Gustafsson** i Skellefteå, om höjning av räntan på vissa bosättningslån.

Statens bosättningslånefond tillkom genom beslut av 1937 års riksdag och trädde i kraft den 1 januari 1938. Fonden förvaltas av Sveriges riksbank och lämnar numera årligen ut omkring 7 000 lån. Lånebeloppet utgör i allmänhet ca 2 000 kr. Amorteringstiden är genomsnittligt fem år. Den utestående lånesumman belöper sig f. n. till ca 45 milj. kr. Lånen beviljas på relativt gynnsamma villkor. Dels kan den ovan nämnda amorteringstiden betecknas som förmånlig med hänsyn till lånebeloppets storlek, dels lämnas lånen ut till en ränta som motsvarar statens normalränta, f. n. $4\frac{1}{4}$ %, och någon kostnad för lånens administration utkräves ej av låntagaren. För detta ändamål utgår i stället anslag på femte huvudtiteln dels för ersättning till ortsombuden, dels till riksbanken för dess bestyr med lånen, för budgetåret 1960/61 upptaget med (60 000+280 000) 340 000 kr.

Införandet av denna låneform tillkom på initiativ av den på 1930-talet arbetande befolkningskommissionen och syftade främst till att åstadkomma en tidigare familjebildning.

Det kan naturligtvis diskuteras om beviljande av bosättningslån är i linje med de från samhällets sida på olika vägar visade strävandena att stimulera ungdomens sparvilja. Vi tror emellertid, att man kan se på denna fråga även ur den aspekten, särskilt om man betänker att en del ungdomar som gifter sig inte rimligen kan anses ha haft några möjligheter att spara till bosättning. Detta gäller studerande och ungdomar med långvarig yrkesutbildning, men det gäller även en del andra, exempelvis sådana som i väsentlig mån bidragit till föräldrarnas försörjning eller på grund av sjukdom varit arbetsoförmögna. De statliga bosättningslånen bör därför bibehållas. Men den statliga subventioneringen av lånen bör kunna minskas.

Senast i en motion till 1959 års riksdag föreslogs från vårt håll att räntan för dessa lån med tanke på de förmånliga villkor som ändå gäller skulle höjas med $\frac{3}{4}$ % till 5 %, vilket skulle ha möjliggjort en besparing för innevarande budgetår på ca 75 000 kr.

Vi vill här med hänvisning dels till det ovan anförda, dels till nödvändigheten av återhållsamhet med statens utgifter upprepa kravet på en höjning av bosättningslåneräntan till 5 %. Denna räntesats kommer att kvarstå som förmånlig i jämförelse med de räntesatser som utgår på

marknaden för konsumtionslån eller andra kortfristiga lån.

Under det budgetår som börjar den 1 juli 1960 kan man räkna med att omkring 20 milj. kr. kommer att lämnas ut i bosättningslån, och $\frac{3}{4}$ % höjning av räntan härå beräknad på halva beloppet (enär lånen ju utlämnas successivt under hela året och alltså räntebeläggs från den dag de utbetalas) kommer att innebära en inkomstökning för staten budgetåret 1960/61 på ca 75 000 kr. När sedan bosättningslånen med denna nya högre ränta kommer att uppgå till nuvarande sammanlagda utelöpande belopp ca 50 milj. kr., kommer statens ränteinkomst på dessa lån att öka med 375 000 kr. per år eller — rättare uttryckt — statens ränteförlust på bosättningslånen kommer att minskas med detta belopp.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att höja räntan på bosättningslånen till 5 % för lån som utlämnas efter den 30 juni 1960.

Stockholm den 27 januari 1960

Sven Wedén

Henning Gustafsson
i Skellefteå